

Sözcük seçimleriyle ilgili yaygın görülen ikilemler

İçindekiler

1. "Research" kelimesinin türleri
2. However'ın kullanımı
3. This ve these ile that ve those
4. Who ve that
5. Who ve whom

Bazı kelimeleri kullanmaktan (çoğunlukla) kaçınılması gerekir. Ancak yalnızca yanlış kullanılan veya yanlış anlaşılan pek çok kelime de vardır. Bu kelimelerin pek çok durumda işe yaradığı görülmüştür ve pek çok kişi tarafından da kullanılmaktadır. Fakat zaman zaman yanlış veya kötü bir biçimde kullanılmaları, yazımda kafa karışıklığına yol açacak ve okuyucunuzu sizden uzaklaştıracaktır.

Bu makale içerisinde yanlış kullanımı en yaygın olan kelimelerden bazıları verilmekte, hem İngilizce öğretimi ile ilgili konularda yazan hem de İngilizce olarak tüm konularda yazan araştırmacıların yaşadığı sorunlara odaklanılmaktadır.

Research (isim)

"Research" yanıtıcı bir kelimedir çünkü hem isim (ör: "I conduct research") hem de fiil (ör: "I research crustaceans") olarak kullanılmaktadır. Ancak yanıtıcı olmasının en önemli sebebi, fiilin üçüncü kişi için çekiminin (ör: "He researches invertebrates") ismin çoğul hâli gibi görünmesidir. **Sorun şudur ki isim hâlindeki "research" kelimesinin çoğul biçimi mevcut değildir, dolayısıyla "researches" ifadesi yalnızca fiil olarak kullanılabilir.**

İsim hâlindeki "research" kelimesi, "sayılamayan isim" ("non-count nouns") olarak adlandırılan isim sınıfına dâhildir (bu sınıftaki diğer bazı kelimeler: *sugar, oil, homework* ve *peace*). Bu isimler normal durumda (bazen de hiçbir zaman) sayılmazlar, dolayısıyla (normal durumda) çoğul eki olan "-s" veya "-es" takılarını almazlar. Söz konusu "non-count" isimlerden bazıları kütle ismi ("mass nouns") olarak adlandırılmakta ve

sayılmasalar da çoğul biçim alabilmektedirler (ör: "essential oils"), ancak "research" bunlardan biri değildir.

Örnekler: Çoğul olmayan kelimeler

All of **these researches are** included in the literature review.

All of **these studies are** included in the literature review.

All of **this research is** included in the literature review.

However'ın kullanımı

"However" kelimesinin iki anlamı vardır: bunlardan ilki, "**however**" kelimesinin "**but**" kelimesi ile aynı biçimde kullanımındır ve zıtlık ifade eder; ikinci kullanımı "**however**"ın "**regardless of how**" "**to whatever degree**" veya "**in whatever manner**" ifadeleri ile aynı biçimde, zıtlık değil göz ardı etme anlamı taşıyacak biçimde kullanılmasıdır.

Kelimenin bu iki kullanımı ayırt edilebilir zira ilk kullanımda kelimedenden sonra bir virgül gelirken, ikinci kullanımda kelimedenden sonra hiçbir zaman virgül gelmez. Dilbilgisi açısından bakıldığında, ilk kullanımda however'a "conjunctive adverb" (bağlayıcı zarf) veya "transitional adverb" (geçiş zarfı); ikinci kullanımda ise "plain old adverb" (geleneksel kullanıma sahip zarf) adı verilir.

Örnekler: "However" kelimesinin farklı anlamları

She liked popcorn with butter, however too much salt would spoil it.

"She liked popcorn with butter no matter the extent of spoilage caused by too much salt."

She liked popcorn with butter; however, too much salt would spoil it.

He would get to the chapel for his wedding; however, he had to get there.

"He would get to the chapel for his wedding, but he had to get there."

He would get to the chapel for his wedding however he had to get there.

This ve these ile that ve those

Tüm bu kelimeler birden fazla rol oynamaktadır ancak bu makalede, metin içerisinde henüz bahsedilmiş olan noktalara işaret etmek amacını taşıyan kullanımlara yoğunlaşacağız (ör: "All parties in the coalition abide by the law. These countries are aware of the consequences").

Diğer taraftan, "this" ve "these" arasındaki fark ile "that" ve "those" arasındaki fark, işaret ettikleri yakınlık ile ilişkilidir. "This" ifadesi yakınlık, "that" ifadesi ise mesafe imasında bulunmaktadır. Bu nedenle bu sözcüklerden birini seçerken, henüz bahsedilmiş olan noktalar için "that" veya "those" ifadeleri yerine "this" veya "these" ifadesinin kullanılması tercih edilmelidir.

Empati kurarak bir noktayı işaret etmek söz konusu ise bu kullanım tercihi için bir istisna yapılır; bu durumda "that" veya "those" daha iyi bir seçim olacaktır (ör: "To surrender to a malicious force—that was the only choice").

Who ve that

"That" kelimesinin "who" kelimesinden daha fazla kullanım yeri vardır; bu da muhtemelen "who" kelimesinin uygun olduğu yerlerde zaman zaman "that" kullanılmasını açıklamaktadır. Kullanımdaki temel fark şudur ki "who" kelimesi kişilerden bahsedilirken kullanılmaktadır.

Örnekler: "Who" ifadesinin doğru kullanımı

She was the one **that** insisted on using serial commas in academic writing.

She was the one **who** insisted on using serial commas in academic writing.

Who ve whom

Burada hatırlanması gereken en basit kural, "who" ifadesi "he" veya "she" ifadelerinin uygun olacağı yerlerde kullanılmakta; "whom" ifadesi ise "him" veya "her" ifadelerinin uygun olacağı yerlerde kullanılmaktadır.

Yardımcı olabilecek başka bir ipucu ise "whom" ifadesinin yalnızca bir "preposition"dan sonra getiriliyor olmasıdır (ör: *of, in, by, around, upon, vb.*). Buradaki dilbilgisi farkına "durum" ("case") adı verilmektedir; "who" ("he" ve "she" gibi) "özne durumu" ("subjective case") içerisinde, "whom" ise ("him" ve "her" gibi) "nesne durumu" ("objective case") içerisinde yer alır.

Dilbilgisi içerisinde "özne" ve "nesne"leri incelediğinizde, "who" kelimesinin yalnızca özne olarak kullanıldığını (eylemi yerine getiren), "whom" ifadesinin ise yalnızca nesne olarak (eylemden etkilenen) kullanıldığını göreceksiniz.

Örnekler: "Who" ve "Whom" ifadelerinin doğru kullanımı

The man **who** left his car unlocked got robbed. (bk: "He left his car unlocked.")

The man, **who** she robbed, is now destitute. (bk: "She robbed he.")

The man, **whom** she robbed, is now destitute. (bk: "She robbed him" = "whom she robbed")

The man in **who** she trusted left her no choice but to steal. (bk: "She trusted he.")

The man in **whom** she trusted left her no choice but to steal. (bk: "In him she trusted.")